

Håndbok for grunnskole- skyssen i Innlandet

Forord

Håndbok for grunnskoleskyssen i Innlandet gir informasjon om regler og rutiner for skoleskyssen. Den er ment som en oppslagsbok, og er ikke juridisk bindende. Opplæringslovens bestemmelser, forskrifter og rundskriv er utgangspunktet for håndboka.

Håndboka tas sikte på å gi svar på problemstillinger og spørsmål som både foreldre til elever, kommuner, transportører og fylkeskommunen møter i skoleskyssen.

Håndboka er delt inn i kapitlene:

- Regler for skoleskyss
- Skyssplanlegging og rutiner
- Skysskort og kontroll
- Økonomisk ansvar
- Andre forhold i skoleskyssen

Planlegging og gjennomføring av skoleskyssen bygger på et samarbeid mellom kommunene og fylkeskommunen. Kommunene er «1.linje tjenesten» og bestiller skoleskyss. I tillegg har kommunene god kompetanse til å svare på spørsmål om elevenes rettigheter til skyss.

Innlandet fylkeskommune ved Innlandstrafikk har som målsetting å legge til rette for en rasjonell, sikker, trygg, miljøvennlig og trivelig skoleskyss. Trafikksikkerheten skal ivaretas best mulig, både med tiltak på holdeplasser, under selve transporten og ved av- og påstigning ved den enkelte skole.

Håndboka skal være «levende». Endringer, justeringer og presiseringer gjøres administrativt. Endringer av reglement gjøres av Fylkesutvalget/ Fylkestinget.

Den til enhver tid gjeldende Håndbok vil være tilgjengelig på hjemmesiden til Innlandstrafikk.

Lars Baukhol

Leder for Innlandstrafikk

Innhold

Forord	1
1. Regler for skoleskyss	4
1.1 Ansvar for skoleskyss	4
1.2 Rett til skoleskyss	4
1.2.1 Avstand mellom bopel og skole	4
1.2.2 Særlig farlig eller vanskelig skoleveg	5
1.2.3 Skyss for elever med varig eller midlertidig funksjonshemming	5
1.2.4 Skyss for voksenopplæringselever	6
1.2.5 Skyss til spesialpedagogiske tiltak	7
1.2.6 Skyss i forbindelse med SFO	8
1.2.7 Skyss privat grunnskole	8
1.2.8 Skyss til praksisplass og PRIO - uke	8
1.2.9 Skyss i skoletiden	8
1.3 Elevens bosted	9
1.3.1 Adresse registrert i Folkeregisteret	9
1.3.2 Delt bopel	9
1.3.3 Elever i fosterhjem/avlastningshjem	10
1.3.4 Elever under omsorg av barnevernet	10
1.3.5 Elever på turistbedrifter og seterdrift	10
1.3.6 Elever på statlige eller kommunale flyktningmottak	10
1.3.7 Elever i barnevernsinstitusjoner	10
1.4 Elevens skole	11
1.4.1 Nærskolen	11
1.4.2 Skyss til annen skole enn nærskolen	11
1.5 Skysstandard	12
1.5.1 Gangavstand til og fra holdeplass	12
1.5.2 Reisefølge og tilsyn	12
1.5.3 Reisetid	13
1.5.4 Vinterskyss	13
1.5.5 Skyssgodtgjørelse	14

2. Skyssplanlegging og rutiner	15
2.1 Organisering og planlegging	15
2.1.1 Planansvar	15
2.1.2 Skyssansvarlig i fylkeskommunen.....	15
2.1.3 Skyssansvarlig i kommunen.....	15
2.1.4 Planrutiner.....	15
2.1.5 Årlig plangjennomgang	16
2.2 Innmelding, vedtak og klageadgang	18
2.2.1 Innmelding	18
2.2.2 Vedtak	18
2.2.3 Klageadgang	19
2.3 Sikker skoleskyss - trafiksikkerhet	20
2.3.1 Overordnet målsetting.....	20
2.3.2 Sikker skoleskyss	20
2.3.3 Sitteplass	20
2.3.4 Foreldrenes ansvar	20
3. Skysskort og kontroll	21
3.1 Bruk av skysskort.....	21
3.2 Kontroller/sanksjoner.....	21
3.3 Rutiner for skysskortene – mistet eller ødelagte kort.....	22
4. Økonomisk ansvar	23
4.1 Fakturering	23
5. Andre forhold i skoleskyssen	24
5.1 Kjøp av ledig plass i drosje	24
5.2 Utstyr	24
5.3 Streik.....	24
5.4 Tilfeldige forsinkelser og innstilte avganger	24

1. Regler for skoleskyss

1.1. Ansvar for skoleskyss

Opplæringslova § 13 – 4 definerer følgende ansvarsdeling:

«Kommunen er ansvarlig for skyss av grunnskoleelevar og vaksne som har rett på skyss på grunn av særlig farleg eller vanskeleg skoleveg. Kommunen er ansvarleg for å oppfylle retten til skyss av førskolebarn etter § 7-6. Kommunen skal oppfylle retten til reisefølge og tilsyn for førskolebarn, grunnskoleelevar og vaksne. Elles er fylkeskommunen ansvarleg for skyss, reisefølge og tilsyn etter reglane i kapitel 7. Kommunane betaler refusjon etter persontakst for grunnskoleelevar og vaksne som blir skyssa av fylkeskommunen.

Fylkeskommunen skal organisere skoleskyssen i samråd med kommunen. Dersom kommunen og fylkeskommunen ikkje blir samde om korleis skoleskyssen skal organiserast og finansierast, kan departementet* gi pålegg. *) Delegert til fylkesmannen».

1.2. Rett til skoleskyss

1.2.1. Avstand mellom bopel og skole

Opplæringslova § 7-1 sier:

Elevar i 2.-10. klasse som bur meir enn fire kilometer frå skolen har rett til gratis skyss. For elevar i 1. klasse/førskolen er skyssgrensa to kilometer.

Skyssgrensen på 2 og 4 km skal regnes langs korteste trafikk sikre veg. Dette kan både være offentlig og privat vei som er åpen for allmenn ferdsel, samt gang- og sykkelsti. Stier, gutuer og tråkk som er i allmen bruk gjennom hele året, kan betraktes som skolevei selv om de ikke brøytes. Veier som er sperret fysisk med stengsel, er merket med skilt, eller på en annen tydelig måte fremstår som stengt for gående, blir ikke definert som farende eller gangbar vei.

Oppmåling skjer ved bruk av geografisk informasjonssystem – Innlandsgis.no.

Avstanden måles fra inngangsdøren hvor eleven bor, til skolens målepunkt. Det kan kun være et fast målepunkt. Målepunktet samt veier som måles avtales med kommunen. Privat oppmåling godtas ikke.

Oppmåling til holdeplass, og hvor de ligger på hver sin side av veien, skal det måles til den som gir lengst avstand. Dette vil i hovedsak være oppmåling mellom bopel og holdeplass.

Oppmålinger gjøres av kommunen. Fylkeskommunen avgjør når det er tvil om oppmåling.

1.2.2. Særlig farlig eller vanskelig skoleveg

Opplæringslova § 7-1 sier:

Elevar som har særlig farlig eller vanskelig skoleveg har rett til gratis skyss utan omsyn til veglengda. Departementet gir nærmare forskrifter om tryggleiken til elevar under skoleskyssen.

Kommunen har avgjørelsesmyndighet i saker om fri skoleskyss når skoleveien er særlig farlig eller vanskelig og avstanden mellom bopel og skole er under 2 og 4 km. For avstand over 2 og 4 km har fylkeskommunen avgjørelsesmyndighet. Dette vil i hovedsak være veien mellom bopel og holdeplass.

Vurderingen gjøres ut fra følgende forhold:

- Objektive forhold: Vegstandard og trafikale forhold.
- Subjektive forhold: Den enkelte elev, f.eks. alder, modenhet.

Loven krever at elevene utsettes for en fare utenom det vanlige hvis de skal tildeles skyss.

Den risiko skoleeleven til vanlig utsettes for når de ferdes i trafikken, er derfor ikke tilstrekkelig.

I de tilfeller hvor det ikke utløses en skyssrett vil foreldrene ha hovedansvaret for trafikkopplæringen av egne barn, samt følge barna til skole/holdeplass hvis de mener det er nødvendig.

(Søknad om skoleskyss trafikkfarlig vei fremmes på eget skjema).

1.2.3. Skyss for elever med varig eller midlertidig funksjonshemming

Opplæringsloven § 7-3 sier:

Elevar som på grunn av funksjonshemming eller mellombels skade eller sjukdom har behov for skyss, har rett til det uavhengig av avstanden mellom heimen og opplæringsstaden.

Skyss for varig funksjonshemming

Skyssen gjelder mellom hjem og nærskolen.

Elever som er i avlastningsbolig vil ha skyss både til bopel (hjemmeadresse) og avlastningsbolig.

Vilkåret for skyss er at funksjonshemmingen, skaden eller sykdommen tilsier at eleven har et reelt behov for skyss. Dette skal dokumenteres.

Varige funksjonshemmede elever skal innmeldes av kommunen til fylkeskommunen sammen med øvrige elever med skyssrett.

Elever som søker skyss på grunn av funksjonshemming/sykdom, eks. astma, angst, ADHD mm. og hvor det er tvil om skyssbehovet/rett, sendes fylkeskommunen via kommunen til avgjørelse.

Fylkeskommunen fatter enkeltvedtak om skyss for varige/ midlertidige funksjonshemmede.

Så langt mulig skal det eksisterende kollektivtilbudet benyttes. Spesialskyss, eventuelt skysstilskudd, benyttes der det ikke er et kollektivtilbud, eller det av helsemessige årsaker ikke kan benyttes.

Søknad om spesialskyss, tilrettelagt skyss med drosje, må dokumenteres med erklæring fra lege eller andre med helse/sosialfaglig bakgrunn.

Midlertidig funksjonshemming/skade

Midlertidig skoleskyss benyttes når eleven har en skade eller en sykdom, og det er nødvendig med transport for en periode under 3 måneder. Skyss som iverksettes hvor det ikke foreligger legeattest/rekvisisjon, betales av bestiller.

Det etablerte skyssopplegget skal så langt som mulig benyttes. Fylkeskommunen forbeholder seg retten til å samordne skyss i slike tilfeller. Der hvor det er behov for tilrettelagt skyss med drosje, spesialskyss, må det dokumenteres.

Kommunen/skolen bestiller skyss i forbindelse med midlertidig funksjonshemming / skade iht. fastsatte rutiner i skyssweb. For elever med midlertid funksjonshemming /skade, fattes det ikke vedtak.

Sykdom i løpet av skoledagen

Det er kommunens ansvar å organisere og dekke kostnaden for hjemkjøring av elever som er blitt syke eller har skadet seg i løpet av skoledagen.

Det er ingen skyssrett for elever som skal til lege, tannlege, eller annen medisinsk / psykologisk behandling.

1.2.4. Skyss for voksenopplæringselever

Opplæringsloven § 4A-7 sier:

Vaksne som ikkje har fullført grunnskolen, og som bur meir enn fire kilometer frå skolen, har rett til gratis skyss når dei får grunnskoleopplæring etter dette kapitlet.

Vaksne som på grunn av funksjonshemming, sjukdom eller skade har behov for det, har rett til gratis skyss utan omsyn til veglengda når dei får grunnskoleopplæring etter dette kapitlet. § 7-4 gjeld tilsvarande.

Kommunen skal innlosjere dei vaksne når dagleg skyss etter første og andre leddet ikkje er forsvarleg. Når det er nødvendig, gjeld tilsyn etter § 7-1 fjerde leddet tilsvarande. Elles gjeld § 13-4 tilsvarande for dei pliktene som følger av denne paragrafen.

Voksne med rett til grunnskoleopplæring iht. opplæringsloven vil som hovedregel ha skyssrett når øvrige vilkår er oppfylt. Tilrettelagt skyss med drosje, spesialskyss, må dokumenteres.

Det forutsettes at det foreligger et kommunalt vedtak om voksenopplæring, samt en opplæringsplan for hver enkelt elev. Dette vedlegges søknaden.

Skyssretten etter opplæringslova er uavhengig av alder.

Det må skilles mellom voksenopplæring i henhold til opplæringslova og rehabilitering / aktivitetstilbud. Skyss i forbindelse med rehabilitering/aktivitet er ikke et fylkeskommunalt ansvar.

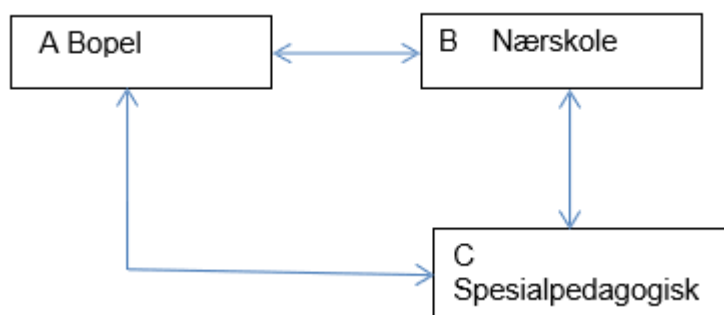
Voksenopplæringselever med et opplærings- og aktivitetstilbud på samme sted, skal skyssutgiftene deles mellom fylkeskommune og kommune, med utgangspunkt i den kommunale tildeling av undervisningstid. Kommunen betaler persontakst for voksne.

Det er ikke skyssrett for voksne til norskkurs/introduksjonskurs. Tilsvarende gjelder kurs/opplæring tilrettelagt for voksne som har fullført grunnskoleutdanning. I disse tilfellene gjelder introduksjonsloven.

1.2.5. Skyss til spesialpedagogiske tiltak

Det er skyss til spesialpedagogiske tiltak/ tilrettelagt undervisning som legges utenfor nærskolen.

Som hovedregel er kommunen økonomisk ansvarlig for skyssen når grunnskoleelever får opplæring et annet sted enn nærskolen. Dette gjelder også til spesialpedagogiske tiltak.

- A – B = Fylkeskommunalt ansvar
- B – C = Kommunalt ansvar
- C – B = Kommunalt ansvar
- A – C = Fylkeskommunalt ansvar. Kommunen dekker merkostnader utover skoleskyssstakst hvis det er en ressurskrevende skyss. Det forutsettes at det er et fast og forutsigbart skyssopplegg.

Skyss til statlige kompetansesentra

Kommunen er ansvarlig for skyss, f.eks. Skådalen kompetansesenter for hørselshemmede.

1.2.6. Skyss i forbindelse med SFO

Det gis ikke skyss til og fra skolefritidsordningen. Funksjonshemmede eleven har rett til skyss til/fra SFO. Retten til skyss omfatter ikke skoleferier.

Det er ikke skyssrett til/fra leksehjelp da dette er et frivillig tilbud.

1.2.7. Skyss privat grunnskole

Privatskoleloven § 3-7 sier:

Elever ved private grunnskoler som mottar statsstøtte, har rett til skyss etter reglene i opplæringslova § 7-1 første og andre ledd samt § 7-3 og 7-4.

Private skoler uten statstilskudd omfattes ikke av retten til skoleskyss.

Retten til skyss, reisefølge og tilsyn for elever i private grunnskoler gjelder bare innenfor kommunegrensen der eleven er folkeregisterregistrert. Dette gjelder også for varig eller midlertidig funksjonshemmede elever.

Ansvar for vedtak og innmelding av elever med skyssrett

Hjemstedskommunen til eleven er ansvarlig for å fatte vedtak og melde inn elever til fylkeskommunen. Dette gjelder selv om eleven går på privat grunnskole i annen kommune.

Skyss ved delt bopel

Skyss til bopel 2, som er i en annen kommune enn bostedskommunen, har foreldrene/skolen ansvaret for.

Organisering av skyssen

Fylkeskommunen er ansvarlig for å organisere skoleskyssen innenfor hjemstedskommunen. All skyss utenfor hjemstedskommunen er verken kommunen eller fylkeskommunen ansvarlig for.

1.2.8. Skyss til praksisplass og PRIO - uke

Kommunen er ansvarlig for å dekke skysskostnader for elever som er i praksis/ arbeidsuke. Elever kan benytte sine skysskort der praksisplass er i samme sone som skolen. Skyss utover ordinær sone, skal kommunen dekke.

1.2.9. Skyss i skoletiden

All skyss i skoletiden er et kommunalt ansvar. Dette kan være nødvendig skyss for å komme til svømmeundervisning, bibliotek og lignende Tilsvarende gjelder skyss for ekskursjoner.

1.3. Elevens bosted

1.3.1. Adresse registrert i Folkeregisteret

Bosted er elevens registrerte adresse i Folkeregisteret. Iht. lov om folkeregister kan man kun stå oppført med en adresse. Elevene kan imidlertid ha to bopeler. Dette gjelder for eksempel der foreldrene har delt daglig omsorg. Skyss blir kun satt opp til folkeregisterregistrert adresse, og ved delt bopel må foresatt på adresse 2 dokumentere sin adresse.

Elever som bor midlertidig andre steder enn bosted, f.eks. hos familie eller venner, har ikke skyssrett. Dette gjelder selv om oppholdet skyldes sykdom eller lignende hos foresatte.

1.3.2. Delt bopel

Det gis skyss til begge bosteder når vilkårene for skyss er oppfylt og det er et fast og forutsigbart opplegg. Endring av skyssopplegget for en kortere periode kan ikke påregnes. Det er ikke skyssrett for helgebek. Det er ikke skyssrett for helgebek.

Delt bopel må dokumenteres ved:

- Avtale undertegnet av begge foresatte
- Fordelingen av botid

Elever som bor fast på definert bopel 2, og dette ikke er foresatte, kan ved særskilte tilfeller sidestilles.

Elevens botid iht. bopel 1 og 2 begrenser ikke skyssretten. Dette betyr at eleven kan ha mer døgnhvile i bopel 2 enn bopel 1 som er folkeregisteradressen.

Fylkeskommunen har ansvaret for å organisere skyss til begge bopeler når barnet har delt bopel og vilkårene ellers er tilstede. Dersom det blir særdeles lang /uforsvarlig reisetid, eller særlig byrdefullt, kan fri skyss avslås av hensyn til barnet. Dette kan være aktuelt når barnet har bopel i to kommuner. Fylkeskommunen kan i spesielle tilfeller også vurdere kostnadene for skyssopplegget. Fylkeskommunen fatter i disse tilfellene vedtak.

Det eksisterende transport/ kollektivtilbudet skal i utgangspunktet benyttes. Drosjeskyss vurderes kun i enkelttilfeller.

Bostedskommunen melder inn elever med delt bopel. I tvilstilfeller skal fylkeskommunen kontaktes før skyss bestilles. Har barnet bopel i to kommuner, skal den kommunen hvor barnet har folkeregisteradresse betale skysskostnaden.

Søknad om skyss ved delt bopel sendes bostedskommunen. I de tilfeller det er kommunekryssende, bopel 1 og bopel 2 er i to kommuner, videresendes søknaden til fylkeskommunen.

(Ved søknad om skoleskyss ved delt bopel benyttes søknadsskjema – se www.Innlandstrafikk.no)

1.3.3. Elever i fosterhjem/avlastningshjem

Elever som er i fosterhjem eller avlastningshjem, vil ha rett på skyss når vilkårene ellers er til stede. Det forutsettes at dette er for en lengre periode, samt at det er forutsigbart.

Skyssretten gjelder fra fosterhjemmet og til nærskolen. Skyss til annet opplæringssted enn nærskolen er et kommunalt ansvar.

Barn som midlertidig er på krisesenter er kommunen ansvarlig for skyss.

1.3.4. Elever under omsorg av barnevernet

Elever som midlertidig har bosted etter vedtak/tiltak fra barnevernet har rett på skyss til sin skole. Barnevernet vil ha det praktiske og økonomiske ansvar for skyssen.

1.3.5. Elever på turistbedrifter og seterdrift

Elever som deler av året har bosted på turistbedrifter som for eksempel fjellstuer eller seter som er i drift og er en del av næringsgrunnlaget, har rett til skyss. Fylkeskommunen organiserer, og kommunen betaler persontakst.

Hytter og fritidsboliger er ikke å betrakte som bolig og gir ikke skyssrett.

1.3.6. Elever på statlige eller kommunale flyktningmottak

Elever som bor i statlige eller kommunale flyktningmottak, har rett til fri skoleskyss når de får grunnskoleopplæring etter opplæringslova § 2-1. Mottaket blir regnet som elevens hjem. Skyss gjelder til nærskolen. Velger kommunen å samle undervisningen til et annet sted, og dette medfører økte skysskostnader, er kommunen ansvarlig for å dekke dette.

1.3.7. Elever i barnevernsinstitusjoner

Fylkeskommunen er ansvarlig for skyss for elever som er i barnevernsinstitusjon, eks Mjøsvoll ungdom og familiesenter. Dette gjelder også for elever som kommer fra andre fylker jfr. opplæringsloven kap. 8.

1.4. Elevens skole

1.4.1. Nærskolen

Opplæringsloven § 8-1 sier:

Grunnskoleelevane har rett til å gå på den skolen som ligg nærast, eller ved den skolen i nærmiljøet som dei sokner til.

Fordeling av elever mellom de tilgjengelige skolene skal ta utgangspunkt i prinsippet om at eleven skal gå på den nærmeste skolen. Dette gjelder også for elever som har behov for spesialundervisning. Kommunen definerer skolekrets.

Når elever har undervisning flere steder pr dag, har kommunen ansvar for eventuell skyss mellom opplæringsstedene.

1.4.2. Skyss til annen skole enn nærskolen

Utdanningsdirektoratet sier i rundskriv 3/2009 pkt. 7:

Det vil være urimelig at fylkeskommunen dekker utgifter til skyss når opplæringen foregår en eller flere dager i uken utenfor nærskolen. Det samme vil etter vårt skjønn være tilfelle når hele opplæringen er lagt utenfor nærskolen, og i enkelte tilfeller til og med lagt til en annen kommune.

Dersom elever etter kommunalt vedtak får undervisning på en annen skole enn den de sokner til, vil kommunen være ansvarlig for merkostnaden for skyssen. Tilsvarende gjelder der kommunen samler det pedagogiske tilbudet og evt. interkommunalt undervisningsopplegg på ett sted. Se for øvrig pkt. 1.2.5.

Elever som på fritt grunnlag søker seg til en annen skole enn nærskolen, eller til en skole utenfor skolekretsen, vil som hovedregel ikke ha rett til skyss. Dersom det etableres skyss, er kommunen ansvarlig for merkostnader for skyssen.

Elever som på grunnlag av medisinske, sosiale grunner (mobbing) får innvilget søknad om å gå på annen skole enn nærskolen, vil som hovedregel ha skyssrett. Kommunen dekker kostnadene.

Det kan oppstå skyssbehov ved at undervisningen legges til en annen skole/undervisningslokaler for en lengre periode, for eksempel ved ombygging/renovering av den ordinære skolen. Det er et kommunalt ansvar å fatte vedtak om skyss i slike tilfeller. Det forutsettes at kommunen orienterer fylkeskommunen i rimelig tid dersom kommunen ønsker at fylkeskommunen skal organisere transporten. Kommunen dekker persontakst.

1.5. Skysstandard

Standarden i skoleskyssen skal ivareta eleven sikkerhet samt at den skal være mest mulig rasjonell og økonomisk forsvarlig. Barnets beste skal ivaretas.

Materiellet som benyttes i skoleskyssen skal tilfredsstillende de krav som er satt i lover og forskrifter

Skysstilbudet skal være forutsigbart. Eventuelle endringer i skyssopplegget, må varsles i rimelig tid.

Det er klageadgang på skyssopplegget. I hovedsak vil dette være lang reisetid, veien fra bopel til holdeplass, samt bytte av skyssmiddel.

Foresatte har et selvstendig knyttet til barnas skolehverdag, jf. barnelova § 30. Dette innebærer at retten til skoleskyss kan være innfridd selv om foresatte mener at skolereisen blir for krevende eller komplisert for barna. Det vil være opp til foreldrene å gjøre de tilpasninger de mener er nødvendig.

Dersom kommunen og fylkeskommunen ikke blir enige om hvordan skoleskyssen skal organiseres og finansieres kan fylkesmannen gi pålegg. Tilsvarende uenighet gjelder mellom foreldre/foresatte og fylkeskommunen.

1.5.1. Gangavstand til og fra holdeplass

Minsteavstand mellom bosted og opplæringssted tar ikke sikte på å imøtekomme et absolutt krav om transport fra dør til dør. Det kreves at eleven går fram til nærmeste holdeplass eller tilgjengelig stoppested.

Gangavstanden er ikke absolutt og må vurderes i hvert enkelt tilfelle. Anbefalt norm:

- 1 km for 1. trinn
- 2 km for 2. - 10. trinn

Skysstilbudet må dekke størstedelen av totaldistansen. Ved spesielle topografiske eller klimatiske forhold, kan gangavstanden vurderes særskilt.

1.5.2. Reisefølge og tilsyn

Opplæringsloven § 7-4 sier:

Elevane har rett til nødvendig reisefølge. Elevane har rett til nødvendig tilsyn når det blir ventetid før undervisninga tek til og etter at undervisningstida er slutt.

I tilfeller hvor eleven ikke kan reise alene, og hvor det er påkrevd av helsemessig eller av andre årsaker, har kommunen ansvaret for å organisere og finansiere reisefølge/ tilsyn. Tilsynsplikten gjelder også når elevene på grunn av skoleskyssen må vente på skoleområdet før og etter skoletid.

Dersom skyssen og reisetiden i seg selv er forsvarlig, mens f.eks. elevens alder tilsier at et bytte er særlig farlig eller vanskelig, vil kommunen være ansvarlig for å stille med reisefølge eller tilsyn. I tilfelle hvor et skyssopplegg forlenges med drosje, som er erstatning for kommunalt tilsyn skal kommunen dekke merkostnader for skyssen.

Dersom man vurderer at skyssen i seg selv ikke er forsvarlig som følge av f.eks. lang reisevei eller mange bytte, tilsier dette at fylkeskommunen som må finne andre løsninger for transport. Skyss kan i enkelte tilfeller avslås både i lys av barnets beste, og de samfunnsmessige kostnader.

Sjåfører kan ikke tillegges tilsynsansvar.

Vedtak om ledsager fattes av kommunen som også dekker kostnadene

1.5.3. Reisetid

Reisetiden er definert som gangtid til transportmiddel, tid på transportmiddel, og ventetid før/etter skolestart/slutt.

Skoleskyssen må organiseres slik at elevene får en akseptabel reisetid. I vurdering av akseptabel reisetid skal gangtid, og tid med transportmidlet sees i sammenheng. Det settes ingen øvre tid for reisetid.

Det er særlig viktig for 6-åringene at skyssen blir organisert slik at den totale reisetiden blir så kort som mulig.

Så vidt mulig skal skoleskyssen tilrettelegges slik at ventetiden blir minst mulig før skolestart og tilnærmet ingen ventetid ved skoleslutt. I den grad det blir ventetid, er kommunene ansvarlige for å organisere og finansiere tilsyn.

Det kan påregnes lengre reisetiden ved f.eks. delt bopel, eller skyss utenom nærskolen. Skyssopplegget skal i være innenfor opplæringslovens rammer.

1.5.4. Vinterskyss

Vinterskyss gjelder i perioden 1. november til og med 31. mars.

Dersom vinterskyss må organiseres som ekstra skyss, vil denne skyssen tilrettelegges på vegne av kommunen. Kommunen må dekke de fulle kostnadene/ eventuelle merkostnader med ekstraskyssen. Fylkeskommunen organiserer denne skyssen dersom den er innmeldt innen 1. mars.

Dersom de som har fått vinterskyss kan det etablerte transportmiddelet, betaler kommunen persontakst som for de øvrige elevene.

1.5.5. Skyssgodtgjørelse

Det kan i enkelte tilfeller, og etter nærmere avtale med fylkeskommunen, gis skyssgodtgjørelse hvis foreldre eller foresatte ønsker å utføre skyssen selv. Utgangspunktet for skyssgodtgjørelsen er gjeldende forskrift 7. april 2008 nr. 788. (pasientreiser)

Det kan ikke kreves skysstilskudd eller refusjon av kostnader i de tilfeller der elevene har et tilrettelagt skyssopplegg som ikke benyttes ved at for eksempel foreldrene/foresatte velger å utføre skyssen selv.

Eksempel hvor det kan inngås avtale mellom fylkeskommunen og undertransportør:

- Dersom gangavstand mellom bopel og nærmeste holdeplass er vesentlig mer enn 1 km for 1. klassinger, 2 km for elever på barne- og ungdomstrinnet, og annet offentlig skysstilbud ikke eksisterer.
- Dersom legeerklæring foreligger om at det er nødvendig med skyss, midlertidig eller permanent, og det ikke er økonomisk eller driftsmessig hensiktsmessig for fylkeskommunen med annen transport.

Skyssgodtgjørelse gis kun for skyss som er avtalt med fylkeskommunen på forhånd. Minstesum er kr. 50 pr. dag.

2. Skyssplanlegging og rutiner

2.1. Organisering og planlegging

2.1.1. Planansvar

Opplæringsloven § 13-4 sier:

Fylkeskommunen skal planlegge og organisere skoleskyssen i samarbeid med kommunene. Dersom det ikke oppnås enig mellom fylkeskommunen og kommunene om hvordan skoleskyssen skal organiseres og finansieres, kan fylkesmannen gi pålegg.

Skyssstilbudet gjelder i utgangspunktet til skolens ordinære start og sluttider, maksimalt 190 skoledager pr. år.

Dersom endringer av disse tidspunktene medfører et økt transportbehov, skal kommunene dekke merkostnadene. Er det flere start og sluttider på samme dag kan det ikke påregnes flere inn/utkjøringer. Ved skoler med flere trinn, eks småskole og mellomtrinn, og disse har forskjellige slutt-tider, kan det være mest rasjonelt og økonomisk med to utkjøringer.

Ved all planlegging av skoleskyssen, skal barnets beste vurderes.

2.1.2. Skyssansvarlig i fylkeskommunen

Fylkeskommunen v/ Innlandstrafikk har det administrative ansvar for planlegging og gjennomføring av skoleskyssen. Planarbeidet og kontakt med de enkelte kommunene er geografisk fordelt på skoleskyssplanleggere.

2.1.3. Skyssansvarlig i kommunen

Kommunen er «1.linje tjenesten» i skoleskyssen. Det skal være en skyssansvarlig / kontaktperson i kommunen som "vet mest" om regler, bestemmelser, og rutiner.

2.1.4. Planrutiner

I planlegging av skoleskyssen benyttes både kommunene og fylkeskommunen Skyssweb – Trapez Cert. Fylkeskommunen er ansvarlig for at systemet er oppdatert og vedlikeholdes, samt opplæring av brukere i kommunene.

Det utarbeides rammeavtale mellom den enkelte kommune og fylkeskommunen om et forpliktende samarbeid om planlegging og gjennomføring skoleskyssen.

Det skal i størst mulig grad legges opp til felles skyssordning og "skolerute" for grunnskole og videregående skole. Det er av stor betydning at ferie, fridager, planleggingsdager og skoletider samordnes regionalt.

Fylkeskommunen har kun ansvar for et skyssoppsett for 190 dager i hver kommune med utgangspunkt i skoleruta. I den grad kommuner og skoler ikke følger felles skolerute for ferie, fridager og skoletid, eller endrer skolerute etter fristen, må de selv organisere og bære kostnadene for de dager/tider som ikke er med i den opprinnelige skoleruta.

Ved endringer i skolestruktur og vesentlige endringer i skoletilbud skal det i god tid gjennomføres kost-/nyttevurderinger av hvordan dette påvirker skoleskyssen.

2.1.5. Årlig plangjennomgang

Det gjennomføres årlige regionale/kommunale kontaktmøter mellom fylkeskommunen, skyssansvarlige i kommunene. Andre planmyndigheter / transportører inviteres med etter behov.

Avvik på skoleruta for kommende skoleår oversendes fylkeskommunen innen 1. februar. Kommunene melder inn nye skyss elever, samt de fastsatte timeplaner for de enkelte skoler og klassetrinn for kommende skoleår innen 1.mars.

Fylkeskommunen skal ha skyssopplegg for kommende skoleår klart i rimelig tid før skolestart. Oversikt over skyss elever og skyssopplegg oversendes skolene, kommunene og transportører.

Årlig plangjennomgang

Skoleruta for kommende skoleår skal være klar.

•1. november

Kommunene melder inn skysselever til Innlandstrafikk. Gjelder også elever med trafikkfarlig veg, samt vinterskyss.

•1. mars

Kommunene melder inn timeplaner for den enkelte skole.

•1. mars

Møte med kommuner og transportør.

•Mai/juni

Skysslister/skyssopplegg og informasjonsmateriell oversendes kommunene.

•Ca. 1. august

Skysskort sendes kommunene.

•Ca. 10. august

Evaluering av skoleskyssen med kommuner.

•Ved behov.

2.2. Innmelding, vedtak og klageadgang

2.2.1. Innmelding

Kommunenes eller fylkeskommunens avgjørelse knyttet til retten til skyss, innlosjering, tilsyn eller reisefølge vil ofte være vedtak etter forvaltningsloven § 2. Den instans som er ansvarlig for å oppfylle elevens rettigheter, har også ansvaret for å fatte enkeltvedtak.

Rollefordeling:

- Bestiller: Kommunen melder inn elever i skyssweb etter fastlagt rutiner.
- Tilrettelegger: Fylkeskommunen organiserer og tilrettelegger skoleskyssen.

Kommunen melder inn/ bestiller skyss for elever i skyssweb for hvert skoleår. Dette er ordinære skysselever, elever ved delt bopel der begge bopelene er i samme kommune, funksjonshemmede elever med skyssrett, og andre med skyssrett iht. opplæringslovens bestemmelser.

Fylkeskommunen kan organisere skyss for elever som etter kommunalt vedtak får skyss.

I tvilstilfeller, eller saker hvor det er uenighet mellom foreldre/foresatte og kommunen, eller «ukurante» saker, og fylkeskommunen er vedtaksmyndigheter, sendes disse til fylkeskommunen til avgjørelse. Dette kan være spørsmål om avstand mellom bopel og skole, skysstandard, reisetid med mer.

Uenighet mellom kommune og fylkeskommunen sendes til Fylkesmannen til endelig avgjørelse. Dette kan f.eks. være spørsmål om det økonomiske ansvaret i skoleskyssen og skyssopplegget

2.2.2. Vedtak

Elever og foresatte har plikt til å gi kommunene og fylkeskommunen den informasjon som er nødvendig for at det kan fattes vedtak om skoleskyss.

Vedtatt fattet av fylkeskommunen

Fylkeskommunen fatter vedtak om skoleskyss ut fra dokumentasjon / bestilling. Vedtak om skoleskyss er et enkeltvedtak iht. forvaltningsloven. Vedtaket gjelder for et skoleår, jf. bestilling/innmelding fra kommunene.

Fylkeskommunens vedtak bygger på opplysninger gitt av kommunen/foresatte. Dersom vedtak er gjort på åpenbart feil grunnlag, kan fylkeskommunen omgjøre vedtaket, jfr. forvaltningslovens bestemmelser.

Kommunen er ansvarlig for å melde fra om elever som flytter, og hvor skyssretten opphører. Gjøres det ikke, vil kommunen bli belastet skysskostnaden som om eleven hadde reist.

Form på vedtak fattet av fylkeskommunen

Elever som innvilges ordinær skoleskyss, dvs. det ordinære kollektivtilbudet, vil få skysskort som dokumentasjon på skyssrett.

Fylkeskommunen fatter særskilte vedtak i følgende tilfeller:

- Spesialskyss,/ særlig tilrettelagt skyss, gjelder funksjonshemmede elever.
- Skyss ved delt bopel som er ressurskrevende eller byrdefullt for barnet / kommunekryssende.
- Skyssopplegget:
  - Trafikksfarlig vei mellom bopel og holdeplass
  - Lang reisetid
  - Avstandsmåling

Fylkeskommunen fatter «samlevedtak» for tildeling av skoleskyss for de elevene det ikke fattes særskilte vedtak for.

Endringer av skyssopplegg

Endring av skyssopplegget kan f.eks. være endring av transportmiddel fra drosje til buss, eller ny oppmåling og hvor dette medfører at skyssretten opphører, skal varsles i god tid og begrunnes. Det skal opplyses om klageadgang.

Endring av skyssopplegget bør fortrinnsvis skje ved overgangen til nytt skoleår, og nytt vedtak om skoleskyss

Omgjøring av vedtak kan skje iht. forvaltningsloven § 35.

- **Vedtak fattet av kommunen**

Kommunen fatter vedtak for elever som har særlig trafikksfarlig eller vanskelig skoleveg, og hvor avstanden mellom bosted og skole er under 2 km for 1. trinn og 4 km for 2.-10. trinn. Det samme gjelder for elever som ikke går på nærskolen, samt vinterskyss.

- **Vedtak private skoler**

Hjemstedskommunen til eleven er ansvarlig for å fatte vedtak og melde inn elever med skyssrett til fylkeskommunen, jf. privatskoleloven § 3-7. Dette gjelder selv om eleven går på privat grunnskole i annen kommune.

2.2.3. Klageadgang

I henhold til Forvaltningsloven § 28 kan enkeltvedtak påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse. For elever i grunnskolen vil klageinstansen være Fylkesmannen. Det vil være klageadgang både når det gjelder oppmåling, trafikksfarlig vei, og skyssopplegget.

Klagen sendes til det forvaltningsorganet som først har truffet vedtaket. Underinstansen kan omgjøre vedtaket til gunst for klager. Opprettholdes vedtaket, oversendes klagen til Fylkesmannen som fatter endelig avgjørelse.

2.3. Sikker skoleskyss - trafiksikkerhet

2.3.1. Overordnet målsetting

Fylkeskommunen har som målsetting å legge til rette for en sikker, miljøvennlig og trivelig skoleskyss som er rasjonell og økonomisk forsvarlig. Barnets beste skal ivaretas.

Skoleelevene skal transporteres til og fra skole på en trafiksikker måte.

2.3.2. Sikker skoleskyss

Ved begynnelsen av nytt skoleår skal skolene gjennomgå skyssreglement og ordensregler i skoleskyssen med elevene. Herunder skal opptreden på holdeplass, ved av- og påstigning på skole, underveis i kjøretøy etc. gjennomgås. Dette bør gjøres sammen med transportør.

2.3.3. Sitteplass

Skoleskyssen skal planlegges med sitteplass til alle skysselever i grunnskolen. Sikkerhetsutstyr / setebelter skal benyttes i henhold til forskrift. Dette ansvaret påligger utøver i samarbeid med skolene.

For elever i drosjer, skal i utgangspunktet ingen barn under 1,40m sitte i forsete. Dette er ufravikelig der hvor airbag er aktivert. Barna skal være sikret iht. lover og forskrifter.

2.3.4. Foreldrenes ansvar

Foreldre har ansvar for at egne barn forberedes og trenes på å klare egen skoleveg så sikkert som mulig. Det kan innebære at barn i småskolen må følges til skole eller holdeplass i den periode som er nødvendig for at de skal klare å gå til skole/holdeplass på egen hånd.

Foreldre som følger barna for å lære de å reise med buss, reiser gratis i 3 uker etter skolestart.

Foresatte har et selvstendig knyttet til barnas skolehverdag, jf. barnelova § 30. Dette innebærer at retten til skoleskyss kan være innfridd selv om foresatte mener at skolereisen blir for krevende eller komplisert for barna. Det vil være opp til foreldrene å gjøre de tilpasninger de mener er nødvendig, se pkt.1.5.

3. Skysskort og kontroll

Det benyttes elektroniske skysskort. Kortet inneholder et «produkt»,- som er den/ de takstsonene eleven kan reise. Skysskortene oppdateres ved nytt skoleår.

Elever som blir innvilget fri skoleskyss, og som benytter buss, får tildelt skysskort. Elever som har skoleskyss med drosje, har ikke skysskort.

Skysskortet gjelder for den tiden man er elev i grunnskolen og vilkår for skyss foreligger

3.1. Bruk av skysskort

Skysskortet kodes for et skoleår.

- Kortet kan benyttes til 2 – to reiser pr skoledag med eventuell omstigning, en reise til skolen og en reise til bosted
- Kortet er gyldig mellom kl. 05.00 – 19.00.
- Kortet er sperret for reiser i helger ferier og planlagte fridager
- Kortet gjelder for det antall skoledager eleven har

3.2. Kontroller/sanksjoner

Takst og regelhåndbok for Opplandstrafikk legges til grunn ved kontroller og sanksjoner i skoleskyssen. Ved påstigning skal turen registreres på billettmaskinen. Sjåføren skal påse at dette gjøres.

Elever som ikke kan vise skysskort/midlertidig skyssbevis ved påstigning, skal betale ordinær billett. Det må utvises skjønn for de yngste elevene. Ingen elever på småskole/ barnetrinnet (tom 7. klassetrinn) kan nektes å være med bussen, eller må betale for turen hvis de har glemt kortet. Ved gjentagelse varsles skolen.

Transportør kan i særlige tilfeller, f.eks. ved gjentatt bråk, mobbing av medpassasjerer eller sjåfør, eller ved adferd som innvirker på trafikk sikkerheten/ medpassasjerenes trygghet vise eleven bort fra transportmidlet. Transportør skal underrette skolen hvis det blir gjort. I spesielle tilfeller må kommunen føre tilsyn eller sette inn reisefølge i skoleskyssen.

Hjemmel for å vise elever bort fra skyssmidlet er befordringsvedtektene § 7,- forstyrrelser, godkjent av Samferdselsdepartementet 27. februar 2004.

Problemer knyttet til bråk og hærverk i skoleskyssen søkes primært løst gjennom skolens eget reglement. Ved hærverk på skyssmateriellet vil elevene/ foreldrene være erstatningspliktige.

Misbruk av skysskort kan medføre erstatningsansvar, eks.- elever har fått skysskort på feil grunnlag/ gitt feil opplysninger

3.3. Rutiner for skysskortene – mistet eller ødelagte kort

Elever som mister eller får ødelagt sine kort bestiller nye gjennom skolen. Skolene skal utlevere midlertidige skyssbevis slik at transporten kan foregå uten at elev må forklare seg ovenfor sjåfør. Midlertidige skyssbevis gjelder for maksimalt 2 uker av gangen. Fylkeskommunen sender nye kort til skolene. Det betales kr. 150 for nytt kort. Dette gjelder for elever fra 8. klasse.

Eventuelle kostnader for skoleskyss i perioden man ikke har skysskort/midlertidig skyssbevis, vil ikke bli refundert.

Elever som trenger endringer på skysskortene, skal melde dette til skolen. Skolen melder videre om endringen til fylkeskommunen.

Dersom elevens kort er registrert med feil hjemmeholdeplass, og det virker ikke, skal eleven beholde kortet. Feilen meldes til skolen.

Fylkeskommunen legger ut endringer i kodingen av skysskortene til billettmaskinene. Endringen kodes automatisk i elevens kort ved bruk på bussen

4. Økonomisk ansvar

Fylkeskommunen har ansvaret for å organisere og finansiere skoleskyss for elever med skyssrett etter opplæringsloven kap. 7.

Kommunene har et økonomisk delansvar i skoleskyssen. Kommunene betaler skoleskysstakst for det antall dager elevene skal være på skolen, uavhengig om eleven benytter skyssen eller ikke.

Taksten for skoleåret skal fastsettes så tidlig på høsten som mulig. Eventuelle endringer av takster skal varsles kommunene i god tid.

Kommunene har det økonomiske ansvaret for elever med skoleskyss på grunn av særlig farlig eller vanskelig skolevei når avstanden mellom bopel og skole er under 2 og 4 km, og for nødvendig tilsyn og reisefølge.

I de tilfeller det benyttes drosje i skoleskyssen, og det foreligger en skyssrett, betaler kommunene skoleskysstakst. Eksempel på dette:

- Ikke er noe busstilbud på strekningen
- Midlertidig skyss på grunn skade/ helsemessige årsaker

I skyss som både har ordinære elever og elever som får skyss etter kommunalt vedtak, fordeles kostnadene etter en fordelingsnøkkel

Er det uenighet mellom fylkeskommunen og kommunen om finansiering av skoleskyssen, avgjøres av Fylkesmannen.

4.1. Fakturering

Fylkeskommunen fakturerer kommunene den 25. i hver måned. Faktureringen gjelder ordinære skysselever hvor fylkeskommunen har ansvaret og kommunen betaler skoleskysstakst .

Kostnader for skoleskyss hvor kommunen fatter vedtak og det benyttes drosje, vil variere ut fra organiseringen av skyssen,- f.eks om skyssbehovet kan samordnes med en alt etablert skyss. Kommunene faktureres 2 ganger i skoleåret for denne type transport.

5. Andre forhold i skoleskyssen

5.1. Kjøp av ledig plass i drosje

Som hovedregel er det ikke anledning til å kjøpe plass i drosje for elever uten skysstrett.

5.2. Utstyr

Ekstra utstyr som ski, akebrett og sykler kan medbringes dersom det er kapasitet og avklart med transportør senest dagen i forveien.

Sykkel og spark kan bare tas med i bussens bagasjerom eller sykkelstativ. Ekstra kostnader som følge av dette dekkes ikke av fylkeskommunen

5.3. Streik

Fylkeskommunen organiserer ikke alternativ skyss ved streik blant lærere eller transportører. Det vil heller ikke bli utbetalt godtgjørelse for å kjøre/følge elever til skolen i en streikeperiode.

5.4. Tilfeldige forsinkelser og innstilte avganger

Ansvar for utførelsen av transportene ligger på transportør. Dersom det er forsinkelser / innstilt avganger over lengre tid, kan kommunen kreve reduksjon i betaling av persontakst. Et slikt krav må fremmes skriftlig. Det gis ingen reduksjon i kostnader ved innstillinger pga. vær-, vei- eller føreforhold.

Endringer av tekst i dokumentet

Dato	Punkt	Beskrivelse av ending
12.03.21	1.3.2	Tillegg pkt. 1.3.2; «Endring av skyssopplegget for en kortere periode kan ikke påregnes». Tilsvarende gjelder også ordinær skyss

Innlandet
fylkeskommune